

НАШЕ СОНЦЕ

Ноември, 2010

МКД „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ КРАЊ, СЛОВЕНИЈА

Број 11

НАШЕ СОНЦЕ

Д-р Илија Димитриевски 65/40 години

Богородична средба 2010

Разиграни Македончиња: Турнеи и настапи

12. Етно-фолк фестивал

Изложба на уметнички фотографии на Миранда Леговиќ

INTERVJU z Janjo Klasinc, poslanko DZ in predsednico odbora za zunanjo politiko

Бригита Марко: Дипломска работа „Македонците во Словенија“

Вовед

Од печат излезе вториот овогодишен број на весникот „Наше сонце“, 11^{ТИ} по ред. Во „Наше сонце“ бр.11 главен настан кој е претставен е 12. Етно-фолк фестивал, кој се одржа во Македонскиот културен центар во Крањ, на 15. и 16. октомври годинава. Секако, се најде место и за други настани како што се „Средбата по повод пензионирањето на д-р Илија Димитриевски“, „Овогодишната богородична средба“, „Многубројните летни гостувања и настапи на разиграните Македончиња“, „Изложбата на уметнички фотографии на Миранда Леговиќ“ и други. Д-р Илија Димитриевски направи интервју со г-ѓа Јања Класинц, пратеничка во парла-

ментот и претседател на одборот за надворешна политика, на тема актуелни прашања поврзани со народите на некогашна Југославија, кои живеат во Словенија.

Се надеваме дека со настаните кои се претставени во весникот ги исполнуваме вашите очекувања и дека со интерес го читате истиот.

Електронската форма на весникот е достапна на нашите интернетни страни:

www.mkd-kim.si и

www.mkc-kranj.si

Од уредниците

Издавач на весникот:

МКД „Св. Кирил и Методиј“ Крањ

Адреса: Савска цеста бр.34, Крањ, Словенија

Весникот „НАШЕ СОНЦЕ“ излегува еднаш до два пати годишно

Весникот е бесплатен. Тираж 300 примероци

Автори на весникот:

Сандра Симоновска

Дарко Атанасов

Даниел Атанасов

Игор Захариев

Дизајн и техничко уредување:

Игор Захариев

Д-р Илија Димитриевски 65/40 години

По повод 65^{-тиот} роденден и заминувањето во пензија, после 40 годишно успешно работење во Сава д.д., на 9.7.2010 година бевме поканети на забава во организација на д-р Илија Димитриевски. Забавата се одржа на пикник плацот во Вокло. Во присуство на роднини, пријатели, поранешни соработници од Сава д.д. и членовите на органите на МКД „Св. Кирил и Методиј“, покрај јадење и пиење, не недостасуваа ниту забава и спорт. Со неколку сплета се претстави и воедно ги воодушеви сите присутни, фолклорната група на МКД „Св. Кирил и Методиј“, придружена од музичката група. Беа организирани турнири во мал фудбал и одбојка на песок и најуспешните беа наградени со медали. Потоа следеше

жива македонска музика, а на орото се фатија поголемиот број од гостите. На крајот беше разделена славеничка торта. На д-р Илија Димитриевски му посакуваме среќни, здрави и долги пензионерски денови.

Богородична средба 2010

По повод празникот Голема Богородица, на 29.8.2010 година, во организација на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Крањ, на фудбалското игралиште во Храстје кај Крањ, беше организирана традиционалната богородична средба. На средбата, во присуство на жива музика, се водеше македонско оро. Покрај орот, на средбата, Македонци од цела Словенија се дружеа, дискутираа на теми кои им се заеднички и се забавуваа.

По повод празников, МПЦО во Словенија „Св. Климент Охридски“ организираше свечена литургија. На денот на самиот празник, 28.8.2010 годи-

на литургија се одржа во црквата Св. Јанез Керстник во Трново, Љубљана и на 29.8.2010 година на локацијата на средбата, во 15 часот се делеше благословен ручек.

Разиграни Македончиња: Турнеи и настапи

Разиграните Македончиња, членови на фолклорната група на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Крањ, за време на летниот распуст настапуваа со полна пара. На 19.6.2010 година, патот најпрво ги

однесе во **Нова Горица**, кај нивните долгогодишни пријатели, членовите на МКД „Охридски бисери“. Повод за гостувањето беше поделбата на свидетелства на учениците кои посетуваат настава по македонски јазик. Се претставија со сплетовите „Преспански игри“ и „Егејски игри“.

На 8.7.2010 година веќе гостуваа на фестивалот „Лент“ во **Марибор**. Заед-

но со МКД „Билјана“ од Марибор, на присутните гледачи ги претставија македонското оро, песна и култура.

Следниот ден, фолклорната група пријатно го изненади организаторот и присутните на забавата по повод заминувањето во пензија на претседателот на друштвото, д-р Илија Димитриевски, претставувајќи се со 2 сплета.

Следна на списокот настапи беше турнејата во Македонија. На 30.7.2010 година се претставија на публиката во **Битола**. Фестивалот „Илинденски денови“ помина во знакот на сончевото време и веселите и разиграни фолк-

лорни групи. Но за жал во Битола не можеа да останат подолго време. Следниот ден беше потврдено учеството на фолк фест „Преспа“ во **Љубојно**. Со овој настап заврши турнејата во Македонија, а задоволните членови на играорната група на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Крањ, продолжија да тренираат за следните настапи што ги очекуваа.

Следен беше настапот во **Витез**, Босна и Херцеговина. Домаќин на нашата фолклорна група беше КУД „Препород“. Не може, а да не ја пофалиме гостопримливоста и добросрчноста на домаќините, кои ни приредија добар излет. Секако, со нашиот настап оставивме добар впечаток.

И секако ова не беше крајот на нашите настапи. Следен беше настапот во **Копер**, кај АКУД „Коло“, а следниот ден се претставивме во **Љубљана**, пред Сојузот на српската дијаспора во Словенија.

На 2.10.2010 година нашата фолклорна група беше поканета од Младинскиот

центар од Љубљана, каде со сплетот „Преспански игри“ зедовме учество на нивниот проект „**Oživimo Fužine**“.

Најмногу очекуван и довршен настап беше оној во домашните простории на Македонскиот културен центар, на **12. Етно-фолк фестивал**. Нашите три настапи добија многу позитивни критики.

Задачата на нашата фолклорна група не е само негување и ширење на македонското оро, песна и култура, туку и учество на **регионалната средба** која се одржува секоја година, а оваа година домаќин беше Јесенице.

Потоа следеше учеството на „**Денови на фолклорот**“, каде гостувавме кај МКД „Илинден“ од Јесенице.

Исто така и нашите најмлади фолклористи беа активни. Настапија на **Детскиот фестивал** во Љубљана, во организација на КУД „Младост“ и на „**Денови на фолклорот**“, во Јесенице. Публиката беше воодушевена.

Не чекаат уште неколку настапи до крајот на годината. Ќе се потрудиме секогаш на вежбите и настапите, нашите најблиски да бидат горди со

foto: Daniel Atanasov

нас и нашата работа и секогаш да РАЗИГРАНИ МАКЕДОНЧИЊА.
останеме одлични, вредни, насмеани и

foto: Daniel Atanasov

12. Етно-фолк фестивал

На 15. и 16. октомври 2010 година, во Македонскиот културен центар во Крањ се одржа традиционалниот, 12. Етно-фолк фестивал. Фестивалот, свечено го отворија претседателот на МКД „Св. Кирил и Методиј“, г-динот д-р Илија Димитриевски, градоначалникот на Општина Крањ, г-динот Дамијан Перне и заменик градоначалникот на Општина Крањ, г-динот Игор Велов. На самиот чин на отварањето, претседателот на МКД „Св. Кирил и Методиј“ му вручи „Голема плакета“ на градоначалникот на Општина Крањ, за успешната соработка во времето на неговиот мандат. Градоначалникот Перне не го криеше задоволството при приемот на плакетата и истакна дека соработката со друштвото му претставува посебно задоволство.

На фестивалот, на двете вечери се претставија фолклорната група на организаторот - МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Крањ и еднаесет други фолклорни групи.

Први ледот го пробија фолклористките и фолклористите на **МКД „Св. Кирил и Методиј“**. Се претставија со сплетот „Пирин“. Фолклорната секција при МКД „Св. Кирил и Методиј“ е најактивна меѓу секциите. Младите фолклористки и фолклористи, со заеднички сили и љубов до македонската народна музика, преку песните и ората ги претставуваат и одржуваат македонскиот фолклор и култура. Нивниот репертоар содржи 10 сплета, карактеристични за

различни краеве на Македонија. Фолклористите поносно ги покажуваат петте народни носии кои ги поседуваат.

Сплетот „Пирин“ е динамичен сплет, кој прикажува надигрување меѓу машките и женските играорци. За него е карактеристична црвена носија и динамична музика. Сплетот потекнува од Пиринскиот дел на Македонија.

Фолклористите ги придружуваше музичката група во состав Пеце Коминкоски, Методи Златков, Аце Ѓонески и Филипо Дамјанов. Водач на фолклорната група е Методи Златков, а кореограф е Даниел Ефремов.

Втори на одарот се претставија членовите на фолклорната група „Младост“ од Залужани (близу Бања Лука), Босна и Херцеговина. КУД „Младост“ од Залужани е основано во 2001 година, со цел зачувување на богатото и недопрено културно наследство, преку фолклорот, песната и народната музика. Друштвото брои околу 245 членови, на возраст меѓу 5 и 22 години. Организатори се на меѓународниот детски фестивал „Велигденски концерт“, кој следната година ќе го организираат по 7-ми пат. Во последниве 9 години имаат настапува-

foto: Daniel Atanasov

но во Австрија, Италија, Словенија, Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Македонија и Турција. Носители се на златни круни, Grand prix награди, 4 златни плакети и 95 други награди, кои ги имаат добиено за постигнат успех на разни манифестации и фестивали.

На 12. Етно-фолк фестивал се претставија со „Krajinski plesí“. Ментор на фолклорната група е Маринко Добраш, автор на сплетот со кој се претставија е Маринко Коперна.

Следни на одарот излегоа **КУД ДЕМ** од Крањ. Тие се претставија со „Zeničko - Dobojska igra“, кореографија од околината на Зеница и Добој. Прикажува кратка љубовна приказна меѓу едно момче и две девојки. Ментор на фолклорната група е Ема Хрустановиќ.

Најмлади учесници на фестивалот, кои покажаа дека никогаш не е прерано за оро и песна, беа членовите на **КУД „Младост“** од Љубљана. Тие се претставија со орото „Katanka“, кое потекнува од источниот дел на Србија. Автор на кореографијата е Предраг Жошиќ. Ментор на фолклорната група е Тина Кењало.

Нашите долгогодишни пријатели, фолклористките и фолклористите на **КД „Брдо“** од Крањ се претставија со

сплетот „Igre iz Vranjskog polja“. Сплетот потекнува од југоисточна Србија и во него се надигруваат девојките и момчињата, едни со други. Се работи за сплет со брзо менување на темпо и ритам, кој е технички довршен и бара висока подготвеност. Ментор на фолклорната група е Милан Гламочанин.

Последни на првата вечер на 12. Етно-фолк фестивал се претставија членовите на **СКУД „Видовдан“** од

Љубљана. Тие се претставија со „Igre iz Leskovačke morave“. Сплетот потекнува од југоисточна Србија, од подрачје со голема разноликост на сплетови. Многу се игра, во придружба на вокал и се работи за љубовна исповед на играорците и играорките. Ментор на фолклорната група е Милан Гламочанин.

За најава и кратко запознавање со настапувачите се погрижи водителскиот пар **Сандра Симоновска** и **Дарко Атанасов**, кои одлично ја извршија својата задача.

Првата вечер на 12. Етно-фолк беше завршена со забава со DJ Mali.

Втората вечер на 12. Етно-фолк се одржа во саботата, на 16. октомври 2010 година. Меѓу посетителите беше и претставникот на Македонската амбасада во Република Словенија, г-динот **Љупчо Јаневски**. Водителскиот пар **Сандра Симоновска** и **Дарко Атанасов**, како први настапувачи ги најавија членовите на фолклорната група на **МКД „Св. Кирил и Методиј“**. Овој пат изборот падна на сплетот „Егејска Македонија“. За сплетот е карактеристична градска носија и елегантност на играорците и играорките.

Како први гости на втората вечер на фестивалот, своите вокални способности ги претставија членовите на пејачката група **МФС „Калина“**, која делува во составот на МКД „Македонија“ од Љубљана. Се претставија со „Венец песни“.

Следни на одар излегоа членовите на академското културно-уметничко друштво **„Коло“** од Копер. Се претставија со „Pesmi in plesi iz Bosilegradskega krajišta“. Со воведната песна „Тргнала Румена на вода студена“, девојките најавија настан, кој продолжи со орото „Лиле“. Момчињата им одговараат со песната „Дома ли си, Дуде?“ и се придружуваат на орото. Сите заедно запејуваат „Кој ме ѓавол караше на седенка да идам“. Следуваат ора и песни, карактеристични за југоисточна Србија,

кои меѓу себе се разликуваат по ритам и темпо. Водител на многубројниот оркестар е Саша Стојиљковиќ, водител на фолклорната група е Весна Бајиќ Стојиљковиќ.

МКД „Илинден“ од Јесенице е формирано 1993 година. Друштвото ја негува македонската културна традиција, организира изложби, го чува и одржува македонскиот фолклор, македонската народна песна и музика на традиционални музички инструменти (тапан, гајда, тамбура, сворче, ...). Во склопот на друштвото делуваат повеќе секции: фолклорна, спортска, планинарска и други.

Младинската група се претстави со сплетот „Бувчанка“.

Истата вечер, по втор пат се претстави МФС „Калина“ од Љубљана, но овој

пат со сплетот „Водарки“. Тоа е сплет од песни и ора, кои прикажуваат како некогаш македонските девојки, покрај тешкото секојдневие, знаеле да се дружат, да запејат и заиграат. Со кореографијата се прави обид да се претстави настанот на секојдневно обезбедување со вода за пиење, збогатен со лични македонски девојки. Ментор на фолклорната и пејачката група е г-ѓа Соња Цекова Стојаноска.

Како следна, со сплетот „Та potrkana“ се претстави фолклорната група на КД „Бохињ“. Друштвото делува од 50^{-тата} година на минатиот век и имаат посетено многу краеве и држави. Негуваат игри кои потекнуваат од околината на Бохињ. Поседуваат носии

карактеристични за почетокот и средината на 19. век. Ги придружуваа музичарите Силво Режек и Матеј Финц. Стручен водител на фолклорната група е Марјета Прежељ.

По втор пат се претстави и фолклорната група на МКД „Илинден“ од Јесенице, но овој пат сениорската екипа. Го изведоа сплетот „Осоговка“.

Фолклорната група (младинци и возрасни) ја води г-динот Бранко Георгиев.

Редот дојде и на Српското просветно друштво **СПД „Никола Тесла“** од Постојна. Се претставија со народни ора од околината на Озрен планина, придружувани од тамбурата и виолината на нивната музичка група. Нивна менторка е Цвијета Гојковиќ.

Како што го отворија 12. Етно-фолк, организаторите, **МКД „Св. Кирил и Методиј“** ја имаа и завршната точка на фестивалот. Овој пат се претставија со еден од најновите сплетови, „Преспански игри“. Сплетот е елегантен и грациозен.

Потоа следеше забава со жива музика со групата ВИС ЕЛАН.

По повод 12. Етно-фолк, на радио „Сора“ на 15.10.2010 година се емитуваше полчасовно интервју со претседателот на друштвото, г-динот д-р Илија Димитриевски. Тема на интервјуту беше традиционалниот Етно

-фолк и работењето на друштвото.

Во прилогот на Горењски глас, Крањски глас од 22.10.2010 година излезе поопширно известување за 12. Етно-фолк фестивал.

Kranjski glas, petek, 22. oktobra 2010

ZANIMIVOSTI

Dvanajsti etno folk v Kranju

Na festivalu folklornih skupin v organizaciji Makedonskega kulturnega društva sv. Ciril in Metod Kranj je bilo več kot 250 nastopajočih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Makedonsko kulturno društvo (MKD) sv. Ciril in Metod Kranj je v petek in soboto organiziralo 12. etno folk v društvenih prostorih na Savski cesti v Kranju. "Gostili smo več kot 250 nastopajočih, v dveh dneh si je prireditelj ogledalo več kot tristo obiskovalcev," je povedal predsednik društva dr. Ilija Dimitrievski. Nastopile so folklorne skupine Mladost iz Banjaluke, DEM iz Ljubljane, Predvor, Vidovdan iz Ljubljane, Brdo iz Kranja, Mladost iz Ljubljane, Ilinden z Jesenic, DEM iz Kranja, Bohinj, Sava

iz Hrastnika, Kolo iz Kopra, Nikola Tesla iz Postojne, MKD sv. Ciril in Metod Kranj in ženski pevski zbor narodnih pesmi Kalina iz Ljubljane. Pokroviteljica dogodka je bila Mestna občina Kranj, 12. etno folk je odprl podžupan Igor Velov. Upravni odbor MKD sv. Ciril in Metod je podelil tudi Veliko plaketo, najvišje odlikovanje društva dosedanjemu županu Damijanu Pernetu za prispevek in podporo pri delovanju društva. Drugi dan se je prireditve udeležil predstavnik Ambasade Republike Makedonije v Republiki Sloveniji Jovica Ivanovski, ki je sodeloval pri

podelitvi spominskih plaket nastopajočim folklornim skupinam. "Festival smo uspešno sklenili s pričakovanjem,

da bomo 13. etno folk izpeljali v letnem gledališču Khislstein v sklopu Kranfesta," je povedal dr. Dimitrievski.

Foto: Tina Dokl

Ликовна мултилатерала

Изложба на уметнички фотографии на Миранда Леговиќ

Во среда, на 20.10.2010 година, во 18 часот, во Македонскиот културен центар во Крањ, беше отворена изложбата на црно-бели портрети на фотографката Миранда Леговиќ. На фотографиите се забележуваат едноставни, психолошко изразени портрети на нејзини блиски личности, познати пријателки и соседи. Миранда Леговиќ е родена 1961 година во Чаковец, Хрватска. Завршила училиште за обликување на од-

делот за фотографирање во Загреб, во 1981 година. По завршувањето на образованието, професионално се занимава со фотографија. Живее и работи во Новиград, Хрватска. Познат е нејзиниот меѓународен проект „Foto ex tempore“. Претседател е на Здружението на фотографиери на Истра. Зад себе има многу групни и самостојни изложби, дома и во странство.

Културната програма беше збогатена со квалитетниот настап на мешаниот хор „Musica Viva“ од Примсково, Крањ. Хорот се претстави со неколку словенечки песни и две македонски песни: „Ајде слушај Анѓо“ и „Рум, дум, дум“.

Хорот, кој бил основан 1946 година се вбројува меѓу хорови со најдолга традиција на организирано пеење во Крањ. Покрај словенечки песни, во својот репертоар имаат и песни на други народи. Имаат настапувано во Словенија и во многу други земји: Холандија, Германија, Австрија, Италија, Унгарија, Македонија, Аргентина и САД. На натпревари во Прага и Братислава имаат освоено 2 сребрени и златен медал. За повеќегодишно успешно работење, Општина Крањ ги

има наградено со највисокото општинско признание, Прешернова плакета. Хорот има учествувало и во програмата на Радио Словенија и има снимено две самостојни ЦД-иња во продукција на РТВ Словенија: „Lepa pesem, dobra misel“ и „Čej so tiste stezice“. Диригент на хорот е Алеш Горјанц.

Intervju z Janjo Klasinc, poslanko DZ in predsednico odbora za zunanjo politiko

Slovenski državljani, ki smo obenem pripadniki narodov nekdanje SFR Jugoslavije, si že dolga leta prizadevamo, da bi se - poleg že precej dobro urejenih individualnih pravic - v naši državi uredile tudi kolektivne pravice Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov. Po skoraj dveh desetletjih nam bo prvi korak na tej poti uspel z Deklaracijo o politiki Republike Slovenije do novih narodnih skupnosti, ki jo je 18. novembra 2010 vložila v parlamentarno proceduro vladajoča koalicija. Prvopodpisana pod to deklaracijo sta poslanca Socialnih demokratov Miran Potrč, podpredsednik državnega zbora in Janja Klasinc, predsednica odbora za zunanjo politiko, pridružilo pa se jima je še 45 drugih poslancev iz koalicijskih strank, poslanske skupine nepovezanih poslancev in predstavnik madžarske manjšine. Z gospo Klasinc smo se pogovarjali nekaj dni po vložitvi te deklaracije v redno parlamentarno proceduro.

Kako kot nekdanja novinarka gledate na razrešitev statusa kolektivnih pravic, državljanov Republike Slovenije, ki so tudi pripadniki narodov nekdanje skupne države?

Moja prva reakcija je - končno! To je reakcija osebe, ki ji je veliko do spoštovanja in uveljavljanja človekovih pravic v naši družbi. In to za vse naše državljane, ne glede na nacionalno, versko ali spolno pripadnost. Kot vidite, imamo v Sloveniji v zadnjih letih z razumevanjem te enakopravnosti precejšnje težave in pre pogosto se srečujemo z nestrpnostjo.

Omenili ste moj poklic novinarka, ki ga ne opravljam že več let, a mi je še v srcu. Kot novinarka in še zlasti dopisnica slovenskih medijev iz Beograda, sem se pred leti dnevno srečevala z nacionalnimi nestrpnostmi. Slovenska politika si je v tistih časih izredno prizadevala, da bi to v SFRJ zajezili, da bi v najpomembnejše dokumente nekdanje države vnesli obvezo spoštovanja človekovih pravic. Žal, neuspešno. Zato me stisne pri srcu, da se moramo včasih za iste stvari, za katere smo se nekoč borili v Beogradu, 20 let kasneje boriti pri nas doma.

Zdaj sem poslanka in imam večji vpliv na odločanje v tej državi, zato sem se z veseljem pridružila kolegu Potrču in predstavnikom Zveze zvez kulturnih društev konstitutivnih narodov in narodnosti razpadle SFRJ v RS, ko smo skupaj snovali besedilo omenjene deklaracije. Sicer menim, da večina Slovencev podpira vsebino te deklaracije. To dokazuje tudi pripravljenost celotne vladajoče koalicije, da s posebno deklaracijo državni zbor omogoči vam vsem, ki ste pripadniki prej omenjenih narodov, da boste svoje kolektivne pravice izražali prek posebnega posvetovalnega telesa pri slovenski vladi.

Gre za poseben svet, ki ga bodo sestavljali predstavniki vseh omenjenih narodnih skupnosti in pa predstavniki državnih organov, ki jih bo imenovala vlada.

Zakon o RTV je ponovno razburil opozicijo. Kakšne so bistvene spremembe in kaj prinaša omenjenim pripadnikom nekdanje skupne države?

Novi zakon o RTV Slovenija, ki ga je državni zbor sprejel oktobra, potem pa je opozicija takoj razpisala referendum in s tem preprečila začetek njegovega delovanja, prinaša velik napredek na področju medijske obveščенosti pripadnikov narodov, s katerimi smo živeli skupaj v nekdanji Jugoslaviji. Prvič v samostojni Sloveniji, nek medijski zakon namenja posebno pozornost tem narodom.

Drugi odstavek 2. člena pravi, da mora RTV Slovenija zagotavljati širok nabor vsebin, programov in storitev ter kakovostno in raznoliko ponudbo in dostop širše javnosti do teh vsebin, programov in storitev, brez diskriminacije in na temelju enakih možnosti, prek različnih prenosnih poti, s ciljem izpolnjevanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb prebivalcev in prebivalk Republike Slovenije, državljanek in državljanov Republike Slovenije, Slovenk in Slovencev v zamejstvu in po svetu, avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti, **pripadnikov narodnih skupnosti republik nekdanje Jugoslavije (Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov)**, pripadnikov drugih narodnih in etničnih skupnosti v Republiki Sloveniji in zagotavljanja pluralizma, vključno s kulturno in jezikovno raznolikostjo, ter drugih dejavnosti v skladu s tem zakonom in statutom RTV Slovenija ter zakonom, ki ureja področje medijev.

Drugi odstavek 4. člena zakona pa RTV Slovenija zavezuje pripravljati nacionalne radijske in televizijske programe, regionalne radijske in televizijske programe iz

regionalnih centrov v Kopru in Mariboru, radijske in televizijske programe za avtohtono italijansko in madžarsko narodno skupnost v Republiki Sloveniji, programske vsebine za romsko skupnost v Republiki Sloveniji, programske vsebine za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu, **programske vsebine za pripadnike narodnih skupnosti republik nekdanje Jugoslavije (Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov)** in drugih narodnih in etničnih skupnosti v Republiki Sloveniji ter programe za tujo javnost v Republiki Sloveniji.

Skratka, odslej naj bi bila RTV Slovenija obvezna zagotavljati program tudi za vse narode nekdanje skupne države. Problem je v tem, da v primeru, če referendum, ki ga je zahtevala opozicija in bo v nedeljo, 12. decembra 2010, zakona o RTV ne bo potrdil, teh pravic in številnih drugih izboljšav delovanja RTV Slovenija ne bo mogoče uveljaviti. Zato pozivam vse vaše članke, da se referendumu udeležijo in obkrožijo ZA uveljavitev novega zakona o RTV Slovenija.

Poznana so vam prizadevanja naše Zveze zvez kulturnih društev Slovenije za ureditev kolektivnih pravic njenih pripadnikov. Kakšne so vaše izkušnje pri dosedanjih stikih s Predsedstvom Zveze zvez v pogledu jasnosti ciljev in enotnosti nastopov do države?

Za začetek naj povem, da se s problematiko pripadnikov narodov bivše skupne države, ki živite v Sloveniji in še zlasti državljanov naše države, ukvarjam že več desetletij. Vprašanja izbrisanih, izgube stanovanj nekdanjih pripadnikov JLA, kasneje pa statusnih vprašanj pripadnikov vseh narodov iz nekdanje Jugoslavije sem spremljala še, ko smo živeli v Jugoslaviji, med vojno in tudi v samostojni Sloveniji. Dolga leta kot novinarka, zadnji dve leti pa tudi kot poslanka. Nekako jezna sem bila na vse vas, da se dolgo niste znali prav

organizirati. Z ustanovitvijo Zveze zvez kulturnih društev pa sem vedela, da boste lahko lažje uveljavili vašo boljšo družbeno vključenost.

Predsedstvo deluje složno in ima jasna stališča ter interese. To je zelo pomembno, saj bi vsak zase dosegli bolj malo. Veseli me, da med člani predsedstva, s katerimi se v zadnjem obdobju srečujemo pogosteje, nikoli nisem zasledila kakšnih nasprotij in nestrpnosti. Sem ter tja kakšen drugačen predlog ali pogled na posamezno vprašanje, a to je v demokratični družbi povsem normalno.

V kratkem se obeta razprava v Državnem zboru Republike Slovenije o Deklaraciji v kateri bi zavzeli določena politična stališča do t.i. novih narodnosti. Kaj prinaša Deklaracija v smislu uresničevanja kolektivnih pravic državljanom nekdanje skupne države?

Kot sem že povedala pri enem prejšnjih vprašanj, bo na novo ustanovljen Svet za sodelovanje med skupnostmi in državnimi organi. Svet sestavljajo predstavniki vseh posameznih obravnavanih narodnih skupnosti, ki jih te same določijo in predstavniki državnih organov, ki jih imenuje vlada. Predsedovala mu bo ministrica za kulturo. Njegovega podpredsednika, ki mu pomaga pri delu Sveta, pa bodo določili člani Sveta iz vrst predstavnikov narodnih skupnosti. Svet bo obravnaval vprašanja, zahteve in predloge, ki mu jih bodo predložila društva oziroma zveze, obravnaval in sprejemal bo stališča do predlogov in odločitev vlade, ki se nanašajo na tematike obravnavanih narodnih skupnosti ter pripravljaj poročila o svojem delu, s katerimi bo enkrat letno seznanil vlado in državni zbor.

Doslej pripadniki Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov še niste imeli možnosti tako organiziranega uveljavljanja svojih interesov. Deklaracija, ki naj bi jo v Državnem zboru RS sprejeli januarja, bo s tem obrnila nov list v delovanju vaših društev in zvez, pa tudi vseh vaših članov.

Kakšna so vaša priporočila v zvezi z integracijsko politiko do novih narodnostnih skupnosti, ki jih zajema omenjena Deklaracija?

Mislim, da tu ni povedati kaj dosti. Kolikor spremljam razmere med pripadniki narodov iz nekdanje Jugoslavije, lahko rečem, da so pravzaprav dobro integrirani. Za državljana vsake države je po mojem mnenju pomembno, da se trudi biti čim bolj aktiven in lojalen državljan države, v kateri živi in to ne glede na svojo nacionalno pripadnost. Če pa izvira iz manjšinskega naroda, je zanj in za državo, v kateri živi, dobro, da lahko uresničuje svoje kulturne, jezikovne in verske potrebe v organiziranih dejavnostih, ki jih mora država podpirati. Večinski narod, v našem primeru Slovenci, pa se moramo zavedati, da nas naši sosede, prijatelji in sodelavci, ki niso naše narodnosti, lahko samo bogatijo in ne ogrožajo.

Dr. Ilija Dimitrievski

Спортска секција Турнир во мал фудбал во Нова Горица

На 24.10.2010 година, спортската секција на МКД „Св. Кирил и Методиј“ учествуваше на турнир во мал фудбал во Нова Горица. Во fair-play игра со многу дружење, нашата екипа го освои второто место. Посебно признание доби и голманот на нашата екипа, Христијан Стаменковски. Другите членови кои го застапуваа нашето друштво беа: Бобан Поповски, Ивица Боболински, Давид Георгиев, Јовица Антов и Даниел Атанасов.

Програма за дополнителна настава по македонски јазик

Дополнителната настава по мајчин македонски јазик во Република Словенија започна на 1. септември, кога и започнува учебната година за основно и средно образование. Во оваа учебна година наставата се реализира во ОУ „Ново Фужине“ во Љубљана, ОУ „Јакоба Аљажа“ во Крањ, ОУ „Фрања Ерјавца“ во Нова Горица и во ОУ „Драгомира Бенчича Бркина“ во Козина Хрпеље.

Наставната програма за дополнителна настава по мајчин македонски јазик е изработена според наставните теми и содржини од бирото за развој на образованието на Република Македонија. Наставните содржини се предложени од наставникот Зекирија Шаиновски, кој е и реализатор на наставата во гореспоменатите основни училишта.

Учениците во зависност од возраста и степенот на познавање на македонскиот јазик се поделени во три групи. Првата група ја сочинуваат учениците од 1. до 3. одделение, втората група ја сочинуваат учениците од 4. до 6. одделение и во третата група се ученици од 7. до 9. одделение и некои средношколци.

На крајот на учебната година на учениците им се поделуваат свидетелства и се соопштува постигнатиот успех.

Деталната наставна програма за дополнителна настава по македонски јазик, во дигитална форма можете да ја превземете од нашата интернетна страна www.mkd-kim.si.

Бригита Марко: дипломска работа „Македонците во Словенија“

На Филозофскиот факултет, оддел за географија, на Универзитетот во Љубљана, Бригита Марко ја одбрани дипломската работа на тема „Македонците во Словенија“. Во весников ви го

претставуваме резимето (македонска верзија) од дипломската работа, а во целост дипломската работа во електронска форма се наоѓа на нашата интернетна страна www.mkd-kim.si.

Резиме:

Оваа дипломска работа го прикажува животот и организираноста на македонската заедница во Словенија. Почетните поглавја допираат до имиграцијата во Словенија од просторите на поранешна Југославија, етничкото поврзување и организираност на имигрантските заедници, како и прашањето за нивната заштита и правно признавање. Примарна цел на оваа дипломска работа е да се представат Македонците во Словенија како имигрантска заедница, односно нивното населување, живот, организираност и идентитет. Целта е исто така, покрај проблемите кои се појавуваат во меѓуетничките односи, да се покаже на можностите кои во себе ги носи чудниот човечки и социјален потенцијал на малцинствата односно нивните поединици во рамките на мнозински доминантниот народ.

Македонците и покрај својата малубројност во споредба со останатите народни заедници од поранешните југословенски простори, се витална и добро организирана заедница. Свесни, се како за значењето, така и за зачувувањето на народната свест, културниот идентитет и улогата при поврзувањето на Словенија и Македонија на различни нивоа. Свесни се и за важноста на подобрувањето и збогатувањето на словенечката средина, со своите културни димензии, знаењето и разновидноста на потеклото.

Дипломската работа се состои од преглед на постоечката литература, ресурси, обработка на статистички податоци, теренско истражување (спроведување на анкети и интервјуа, како и собирање на различни материјали од одделни Македонски асоцијации), како и анализа и синтеза на добиените резултати.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Македонци, доселеници, нови малцинства, народен идентитет, политичка географија

(v makedonščino prevedel Goce Trajkovski)

Празници на Република Македонија

Некои од настаните кои се случуваат во рамките на нашето друштво се поврзани со празниците на Република Македонија.

Затоа во весников одвојуваме простор за македонските празници.

Државни празници на Република Македонија се:

- ◆ 24. мај, „Св. Кирил и Методиј”- Ден на сесловенските просветители;
- ◆ 2. август, Ден на Републиката;
- ◆ 8. септември, Ден на независноста;
- ◆ 11. октомври, Ден на народното востание;
- ◆ 23. октомври, Ден на македонската револуционерна борба и
- ◆ 8. декември, „Св. Климент Охридски”.

Празници на Република Македонија се:

- ◆ 1. јануари, Нова година;
- ◆ Божик, првиот ден на Божик, 7. јануари според православниот календар;
- ◆ Велигден, вториот ден на Велигден според православниот календар;
- ◆ 1. мај, Ден на трудот и
- ◆ Рамазан Бајрам, првиот ден на Рамазан Бајрам.

Сите досега наброени празници се неработни денови. Доколку некој од овие празници падне во недела, наредниот ден се смета за неработен.

Во Република Македонија се празнуваат и неработни денови за верниците од православната вероисповед се:

- ◆ 6. јануари, Бадник, ден пред Божик;
- ◆ 19. јануари, Богојавление (Водици);
- ◆ Велики Петок, петок пред Велигден;
- ◆ 28. август, Успение на Пресвета Богородица (Голема Богородица) и
- ◆ Духовден, петок пред Духовден.

Во Република Македонија се празнуваат и неработни денови се:

- ◆ Курбан Бајрам, првиот ден на Курбан Бајрам за верниците од муслиманската вероисповед;
- ◆ 22. ноември, Ден на Албанската азбука за припадниците на албанската заедница;
- ◆ 21. декември, Ден на настава на турски јазик за припадниците на турската заедница;
- ◆ Јом Кипур, првиот ден на Јом Кипур за припадниците на Еврејската заедница;
- ◆ првиот ден на Божик, вториот ден на Велигден и Празникот на сите светци, според Грегоријанскиот календар за верниците од католичката вероисповед;
- ◆ 27. јануари, Свети Сава за припадниците на српската заедница;
- ◆ 8. април, Меѓународен ден на Ромите за припадниците на ромската заедница;
- ◆ 23. мај, Национален ден на Властите за припадниците на влашката заедница и
- ◆ 28. септември, Меѓународен ден на Бошњациите за припадниците на бошњачката заедница.

Македонски рецепти

Таратор (Таратур)

Таратор или таратур е освежителна салата или ладна супа, особено популарна во топлата пролет и жешкото лето.

Како се прави?

Состојки (за четворица):

- ◆ една глава лук
- ◆ половина килограм кисело млеко
- ◆ две свежи краставици
- ◆ 100ml сончогледово или маслиново масло
- ◆ една мала лажица сол

Потребен специјален прибор

- ◆ дрвен сад за толчење (дибек)
- ◆ дрвен толчник (токмак)

Подготвување

Лукот се дели на чешниња и се лупи. Чешнињата се ставаат во дибекот со сè солта и се толчат сè додека не се добие еднолична маса. Во дибекот се додава сето масло и со толчникот се

меша сè додека маслото не се впије во истолчениот лук. Масата треба да добие конзистенција слична на мајонез. Киселото млеко се истура во длабок порцелански или стаклен сад и во него се додава истолчениот лук. Се меша за да се изедначи. Ако киселото млеко е прегуство, некои додаваат малку студена вода. Други пак претпочитаат тараторот да остане погуст.

Краставиците се мијат и се лупат. Потоа со остар нож се сецкаат на ситни парченца. Наместо нож може да се употреби ренде. Иситнетите краставици се додаваат во смесата. По можност, се зачинува со листови свеж копар.

Сервирање

Готовиот таратор пред сервирањето се лади во фрижидер. Непосредно пред послужувањето може да се додадат коцки мраз.

Адреса:

Савска цеста бр.34
4000, Крањ
Словенија

Телефони:

+386 (0)4 2369 588
+386 (0)4 2369 589
+386 (0)40 572 785

Интернет страни:

www.mkd-kim.si
www.mkc-kranj.si

E-mail:

mkd.kranj@gmail.com

Projekt "Informacijski center - Naše sonce" je sofinanciral Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije

Спонзори и донатори

Спонзори:

Iskratel d.o.o.
Avtoprevoznitvo Rade Stoilov s.p.
Savatech d.o.o.
Zebra d.o.o. Kranj
Maktrans d.o.o. Ljubljana
Novateks d.o.o. Ljubljana
Vinojug d.o.o. Šenčur
Avto šola Expert s.p. Kranj

Донатори:

Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije
Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije
Mestna občina Kranj
Tabakum import export d.o.o.
Sava d.d.
Амбасада на Република Македонија во Република
Словенија